

TEMA **UTSEENDETS PRIS**

INGA VALPAR FÅR FÖDAS IN I LIDANDE

Förra året fick tre hundar av trubbnosras avelsförbud på grund av djurskyddsskäl. De ansågs multisjuka och risken stor att deras avkommor skulle ärva lidandet. När en av hundarna samma sommar ställdes ut fick den strålande kritik av exteriördomare.

”Ett fruktansvärt svek mot hundarna, men inte heller rättvist mot det arbete som bedrivs inom delar av SKK, där man vill sätta hälsan i första rummet”, säger Emma Brunberg, Djurskyddet Sverige.

Arbetet för varje valps rätt att slippa födas in i ett lidande och kunna få ett fullgott hundliv måste gå vidare.

Avelsförbud – och strålande utställningsresultat

Tre trubbnosar får avelsförbud av djurskyddsskäl. Veterinärer bedömer att de är multisjuka. Risken att avkommorna ska ärva lidandet är hög, skriver länsstyrelsen. En av hundarna ställs ut efter avelsförbudet. Och får strålande kritik av SKK-auktoriserade exteriördomare.

En decemberdag 2020 kom en hundägare till en veterinär för att få några av sina engelska bulldoggar vaccinerade. Vid besöket framkom att det fanns fler hundar i hemmet och att ägaren planerade att låta några gå i avel.

Veterinären noterade bland annat att hundarna hade kraftiga biljud från övre luftvägar, stridor, under hela besöket. Alla, utom en, var överviktiga, skrev veterinären i den journal som hon senare skickade in till länsstyrelsen för att anmäla misstänkt brott mot djurskyddslagstiftningen:

”Som veterinär anser jag att N.N:s hela uppfödningssystem, alltså ALLA hundar som finns i hans verksamhet ska bedömas av en BOAS-specialiserad veterinär. Dels för att bedöma behovet av veterinärvård och för att bedöma om dessa individer enligt svensk djurskyddslag får vara i avel då enbart avel av friska individer får förekomma i Sverige.”

Eftersom anmälan baserades på miss-

tanke efter veterinärmedicinsk bedömning beslutade länsstyrelsen att göra en egen besiktning. Kontrollen utfördes hemma hos ägaren av distriktsveterinär.

Hos en hanhund som var planerad att gå i avel noterade distriktsveterinären att den var överviktig, BCS 7/9. An
Andning vila: tydliga och kontinuerliga misljud och snarkningar
Auskultation trachea (luftstrupe): mycket kraftig stertor (snarkljud)
Lungauskultation: går ej att bedöma pga biljud från övre luftvägar
Hjärtauskultation: går ej att bedöma pga biljud från övre luftvägar
Öron: utan anmärkning
Ögon: spår i päls under ögon efter ökat tårflöde (epifora)
Nos; Påtagligt stenotiska näsborrar, kort nos
Munhåla: Underbett, snedställda tänder
Hudveck nos: Påtagligt rodnad hud, tecken på hudinfektion, kraftigt hudveck.

De två tikar som ägaren uppgett att hen avsåg para hanhunden med hade enligt

veterinären, båda ”kort nos med påtagligt förträngda och knipta (stenotiska) näsborrar. Kraftiga hudveck vid nosen”. Vid vila hördes lindriga snarkljud och vid undersökning av den övre luftstrupe hördes kraftiga snarkljud hos den ena tiken. Den andra tiken buk-andades vid vila och det hördes lindriga snarkljud. Vid undersökning av den övre luftstrupen hördes kraftiga snarkljud. Som följd av biljuden kunde inte lungor och hjärta bedömas på någon av dem. Båda var över normalhull.

Alla tre ”befanns multisjuka med flera lidanden starkt kopplade till hundarnas extrema anatomiska utseende”, skrev veterinären och fortsatte:

”Därför anser jag att det inte är förenligt med djurskyddslagen att bedriva avel med någon av dessa individer.” För de övriga hundarna av trubbnostyp ”kunde luftvägsobstruktion diagnostiseras redan i vila”. Majoriteten hade snarkljud så tydliga att de fyllde hela köket, omöjliga att

”På samtliga hundar av trubbnostyp kunde luftvägsobstruktion diagnostiseras redan i vila”, konstaterade den veterinär som fick länsstyrelsens uppdrag att kontrollera hundarna. Hunden på bilden är inte den som nämns i texten.

undgå. Samtliga trubbnosar bedömdes av distriktsveterinären ha hörbar eller synlig luftvägsobstruktion. Alla, utom en, hade varierande grad av stenotiska (knipta eller trånga) näsborrar. Fler än hälften hade hörbara snarkljud utan stetoskop och alla utom två hade biljud från övre luftvägarna som kunde höras med stetoskop.

Alla bedömdes i varierande grad lida av BOAS, vilket medför ”motionsintolerans, förträngningar i övre luftvägarna och nedsatt värmeregleringsförmåga.” För bedömning av lämpliga individuella åtgärder krävs vidare undersökning hos specialiserad veterinär, skrev veterinären i intyget och förklarade att:

”Normal andning för hundar liksom för människa är tyst. Hör man snarkningar är det orsakat av förträngning någonstans i luftvägarna. Däremot finns det kirurgiska ingrepp som kan förbättra vissa typer av förträngningar (tex i näsborrar/svalg) medan andra förträngningar sorgligt nog inte går att operera.” Länsstyrelsen beslutade

i februari att de tre hundarna inte fick användas i avel. Beslutet gällde omedelbart, vilket meddelades både via telefon och skriftligt.

Ägaren överklagade och anförde bland annat att hen upplevde veterinärerna och djurskyddskontrollanterna som fördomsfulla och under kontrollen hånfulla och att det var stressande för hundarna med besöket.

”Hundarna har inga andningsproblem i vanliga fall. De blev uppstressade när sex personer kom hem utan att meddelat detta innan för att göra en kontroll.”

Hen betonade att hundarna ställts ut i såväl Sverige, som flera andra länder, med stor framgång. ”De motioneras varje dag och är på gym varje vecka.” Ägaren lyfte också fram att kontrollen inte skedde på ett säkert sätt enligt de restriktioner som rådde under coronapandemin, samt att ”det är SKK som utfärdar avelsförbud ej länsstyrelsen”. Hanen och de båda tikar

som var planerade att användas i avel var alla meriterade.

Länsstyrelsen skrev att biljud och snarkning som hundarna X, Y och Z uppvisade: ”är ett tecken på att det finns en luftvägsförträngning (luftvägsobstruktion) i luftvägarna. Hundarna har påtagligt förträngda och knipta (stenotiska) näsborrar vilket i sig utgör en sekundär förträngning av luftvägarna. Som en följd behöver hundarna arbeta extra med andningsmusklerna hela livet. Åkomsten anses vara handikappande och begränsande för deras förmåga att utföra naturliga beteenden för en hund”.

Vidare skrev länsstyrelsen att den engelska bulldoggen är en hundtyp som kallas för trubbnosig (brakycefal). Skallen och nos är kortare än hos andra raser. Svenska Kennelklubben, SKK, beskriver den engelska bulldoggen som en gammal ras som ”avlats fram till en fredlig sällskapshund med ett oförskräckt uppträdande och tillgivet lynne”. Samtidigt är det känt att inom rasen förekommer hälsoproblem med and- »

» ning, rörelser, hud och ögon. ”Det är något som SKK och uppfödare aktivt arbetar för att komma till rätta med på olika sätt.”

Bristen i ärendet utgörs av grundläggande djurskyddskrav där det ska beaktas att djurskyddslagen är en förebyggande lagstiftning. Att inte tillåta avel på bekräftat multisjuka hundar vars åkommor är kopplade till extremavel, och därmed skydda avkommor från framtida lidande, får anses utgöra ett så väsentligt allmänt intresse att föreläggandet gäller omedelbart, skrev länsstyrelsen, som konstaterade att ”av ditt yttrande framgår att du är medveten om rasproblematiken och att du beskriver att du tar hand om hundarna”.

Länsstyrelsen slog också fast att ”Åkommor som innebär ett lidande för den enskilda hunden ska skyddas av lagstiftningen och inte anses godtagbara med hänvisning till att problemen är rastypiska. Gränsen för vad som är rastypiskt och inte innebär lidande, mot vad som är extremt och medför lidande får inte blandas samman.”

Förvaltningsrätten gav länsstyrelsen rätt. Den har inte funnit skäl att ifrågasätta den bedömning som framgår av veterinärernas utlåtanden.

”Det finns en risk att de åkommor som har noterats hos hundarna kan överföras till deras eventuella avkommor. Detta skulle i sin tur kunna innebära ett lidande för

avkommorna. Det som ägaren har anfört om hundarnas framgångar i olika tävlingar samt tillhörande kontroller påverkar inte heller denna bedömning. Länsstyrelsens beslut att utifrån djurskyddssynpunkt förelägga ägaren att inte använda hanhunden och tikarna 1 och 2 i avel har därför varit korrekt” som Svensk Veterinärtidning refererade i nr 2, 2022.

Vid en uppföljning konstaterades att parningen inte hade fullföljts.

Förutom avelsförbudet pågick även ärendet angående att ägaren skulle låta alla sina trubbnosars andning undersökas. I april 2021 meddelade länsstyrelsen ett föreläggande som bland annat gällde att hundägaren senast två månader efter att hen tagit del av beslutet skulle låta samtliga sina trubbnoshundar BOAS-undersökas av veterinär som är specialiserad på detta.

I slutet av maj meddelade ägaren att hundarna har varit på exteriörbedömning

i SKK:s regi. Utställningskritik på hundarna bifogades.

I juli påminde länsstyrelsen att ägaren ska inkomma med BOAS-journaler för samtliga sina trubbnosar. I augusti svarade ägaren bland annat att utställningsdomare bedömer hundarnas andning och att hen ska på

utställningar inom kort.

Ägaren framhöll att det rör sig om vältränade, meriterade utställningshundar, som i princip ”varje månad undersöks av veterinär och utställningsdomare. Ingen har fått negativa nedslag på andningen!”

Länsstyrelsen svarade att den inte kan ”likställa kompetensen hos en utställningsdomare med en specialiserad veterinär inom området” och att ägaren inte hade inkommit med ”något underlag, exempelvis utlåtanden från en annan veterinär, som visar på motsatsen eller den bedömning som veterinären gjorde vid Länsstyrelsens kontroll i februari 2021”. Flera vändor med

beslut, meddelanden och yttranden har utväxlats i ärendena. En återkommande invändning från ägaren har varit att ett ”antal veterinärer har uppfattningen att våra hundar ej ska finnas och att vi bedriver extremavel vilket ju inte är sant. Vi följer vår avelsstrategi till fullo, vårt sätt att

visa våra individer är ju hundutställningar, där dom bedöms och får ex. certifikat som visar att dom följer rasstandarderna.” I början av september, mer än ett och ett halvt år efter första veterinärintyget, kom en dom från förvaltningsrätten. Den bedömde att ”veterinärintyget ger stöd för att N.N:s hundar av trubbnostyp behöver utredas

ytterligare för att kunna konstatera om de behöver opereras eller om de behöver andra insatser för att inte utsättas för lidande med anledning av sina hälsobesvär (jfr 4 kap. 1 § djurskyddslagen). Ett funktionstest för att kontrollera andning och temperaturreglering framstår mot denna bakgrund som oundgängligt. N.N har inte vidtagit sådana åtgärder. N.N ska därför föreläggas att utreda hundarna på det sätt som Länsstyrelsen funnit. Föreläggandet är proportionerligt och tillräckligt tydligt.” Ägaren har åtta veckor på sig.

Hur gick det då på utställningarna förra

sommaren? Jo, hundarna ställdes ut flera gånger för olika svenska domare med fin kritik. Hanen med avelsförbud tilldelades exempelvis Excellent, med Cert och därmed SEUCH, svensk utställningschampion. I kritiken står: ”Snarkar men i utmärkt kondition.”

Excellent innebär att hunden mycket väl motsvarar rasens standard, presenteras i utmärkt kondition, visar ett harmoniskt välbalanserat temperament, håller utmärkt klass och har en utmärkt helhet.

En av tikarna, vars veterinärintyg beskriver påtagligt stenotiska näsborrar

och kraftig stertor, har av domaren fått kritiken: ”Öppna näsborrar. Knarrar lite men mår utmärkt.”

Dessa, och flera andra, fina utställningskritiker och framskjutna placeringar har ägaren sänt in till länsstyrelsen och högre instans för att visa att hundarna inte är sjuka.

Att hundarna som förekommer i detta ärende ställts ut med topp-placeringar på olika utställningar var Bodil Carlsson först med att visa i nätkrönikebloggen Collievänner. ✖

Trubbnosighet kan medföra BOAS, brachycephalic obstructive airway syndrome

Brachy betyder kort. Cefal betyder huvud. En brachycefal hund har ett kort brett huvud och platt nos. Ett syndrom innebär att det finns skador i olika organ av en gemensam orsak. Obstruktion betyder förträngning. A:et står för airway, luftväg. BOAS är ett luftvägssyndrom som drabbar brachycefala hundar. Den bakomliggande orsaken är deras korta huvud och platta nosar.

Trånga (stenotiska) näsborrar är en synlig förträngning. Den öppna runda formen ändras. En veterinär skriver i ett intyg: ”Testa att trycka ihop dina näsborrar med fingrarna så de blir som streck, stäng munnen och prova att andas.” Så har en hund med knipta näsborrar det. Varje andetag.

Motståndet förträngningen ger gör att hunden måste arbeta mer för att dra in luft. När ansträngningen att andas in ökar skapas ett negativt tryck som suger in mjukdelarna mot mitten av luftvägarna. Luftflödet leder till att mjukdelarna irriteras och svullnar. Även brosken i svalget

kan kollapsa inåt och orsaka än mer förträngning. Lungödem och hjärtsvikt kan utvecklas. I nosen finns hos en normal hund en stor veckad slemhinna, där värmeregleringen sker. En kort nos har inte tillräckligt med plats, värmen kan inte regleras lika bra och en brachycefal hund löper större risk att överhettas och få värmeslag.

BOAS förvärras över tid. Hundar med allvarlig BOAS är så upptagna av att få tillräckligt med syre att de inte rör sig mycket. Andnöd kan uppstå vid träning. Snarkningar och grymtningar är två symtom. Övervikt gör att mjukdelsvävnaden i svalget ökar, vilket förvärrar BOAS.

Cambridge BOAS researchgroup vid Cambridge University har tagit fram ett sätt att gradera BOAS, efter en tregradig skala. SKK ska införa den här, läs mer på sidan 16. S

Svenska veterinärer bedömer i dag BOAS genom klinisk undersökning av nos, svalg och andningsmönster. Funktionstester, endoskopi och skiktröntgen kan också användas.

”Ett svek mot hundarna”

Det får inte födas fler hundar vars exteriör och anatomi gör att de inte kan leva ett fullgott hundliv. Sådan avel är olaglig. Myndigheterna måste göra fler kontroller. Exteriördomare måste sluta premiera sjuka djur. Det säger Emma Brunberg, Djurskyddet Sverige.

”Om målen ska uppnås och rasen ska ha förutsättningar att fortsatt accepteras av samhället måste hälsan nu komma i första rummet vid varje avelsbeslut.” Så står det i den rasspecifika avelsstrategin för engelska bulldoggar.

– Strategin är väldigt ärlig vad gäller att ta upp de problem som finns och att en snabb förändring är nödvändig för att aveln ens ska anses vara laglig. Och då blir jag ännu mer irriterad på att domare väljer att premiera de sjuka hundarna, säger Emma Brunberg, sakkunnig hos Djurskyddet Sverige.

Hon har granskat de veterinärutlåtanden som gjorts av de veterinärer vars journaler ligger till grund för avelsförbudet på de tre trubbnosarna. Därefter har hon gått igenom ägarens övriga trubbnosars veterinärjournaler, som ligger till grund för föreläggandet att samtliga ska utföra andnings- och funktionstest, eller undersökas av specialiserad veterinär för att få rätt behandling.

Förra sommaren ställdes flera av hundarna ut på olika svenska utställningar. När veterinärjournalerna, som skrevs i början av året, jämfördes med exteriördomarnas

kritik var det två helt skilda bedömningar.

En hane som en veterinär beskrev ha kort nos, påtagligt förträngda och knipta näsborrar, kraftigt hudveck med tecken på infektion, underbett, snedställda tänder, kontinuerliga missljud från luftvägarna och snarkningar och där biljuden gjorde att lungor och hjärta inte gick att bedöma, fick i augusti av en domare kritiken ”Bra näsborrar o rynka. Snarkar, men i utmärkt kondition.” och blev tilldelad Excellent, med Cert och därmed SEUCH, Svensk utställningschampion.

– Det är inte rättvist mot alla seriösa uppfödare och det arbete som bedrivs inom delar av Svenska Kennelklubben, SKK, som vill sätta hälsan i första rummet, att sjuka hundar premieras på utställningar av just SKK-auktoriserade domare. Och framför allt är det ett fruktansvärt svek mot hundarna. Vi ser ju i det här fallet – och vet att det är så för flera raser – att de bedömningar och placeringar som hunden får vid utställningar spelar en stor roll för uppfödaren när den ska välja vilka hundar som ska gå i

Emma Brunberg, golden retrievern Party och kromfohländern Spex.

avel. En domarkritik spelar stor roll, säger Emma Brunberg.

Vad anser du om skillnaden mellan domarkritiken och veterinärintygen?

– Det är fullständigt oacceptabelt att hundar som är sjuka på grund av en överdriven exteriör premieras på utställning. Speciellt när även organisationens egna regelverk menar att överdriven exteriör som kan bidra till andningsproblem inte ska premieras. I slutändan är det självklart uppfödarnas ansvar att se till att aveln är laglig,

det vill säga att hundarna som används i avel är friska. Detta oavsett om aveln sker utanför eller innanför SKK:s paraply. Men både uppfödare, valpköpare och samhället i stort sätter tyvärr stor tilltro till utställningsresultat. Många rasklubbar rekommenderar att hundarna ställs ut innan avel och många uppfödare ser utställningarna som ett kvitto på att de är på rätt väg med sin avel. Hundar som vinner på utställning har en tendens att bli tongivande i avel. Därför tycker jag att det här är oacceptabelt. Självklart framför allt för hundarnas

”Alla hundar har rätt till att andas helt obehindrat och leva ett liv som inte begränsas av en sjuk kropp” säger Emma Brunberg.

skull, men faktiskt också gentemot både uppfödare och valpköpare.

I det här fallet var det veterinären som utförde vaccineringarna som anmälde misstanke om brott mot djurskyddslagen till länsstyrelsen. Efter en egen utredning utfärdade den ett omedelbart avelsförbud. – Det är avgörande både att veterinärerna tar sin anmälningsplikt på allvar när de misstänker att någon tänker avla på sjuka hundar och att exteriördomarna tar sitt uppdrag på allvar och slutar premiera sjuka djur! Det är ju helt grundläggande.

För dig som arbetar med djurskydd och är särskilt kunnig på hundar, vad har du tänkt under arbetet med detta?

– Nu är det dags för myndigheterna att se till att de utmärkta avelsföreskrifter som finns följs. Det får inte födas fler hundar vars exteriör och anatomi gör att de inte kan leva ett fullgott hundliv. Sådan avel är olaglig och vi behöver sätta stopp för det nu, helt oavsett om hundarna är registrerade i SKK eller föds upp utanför organisationen. Det här är inget nytt problem, så nu får det faktiskt räcka.

Vad anser du bör göras?

– I dag har inte kontrollmyndigheten resurser till att utföra kontroller på upp-

födare av sällskapsdjur, det behöver rättas till. Veterinärkliniker, Jordbruksverket och länsstyrelserna behöver stötta veterinärerna att uppfylla anmälningsplikten när de misstänker att en djurägare bedriver ett avelsarbete som inte är lagligt. SKK gör många bra saker, men i den här frågan går det alldeles för långsamt. De är heller ingen myndighet som får fatta beslut om vad som är lagligt eller inte. Det finns kunniga människor inom SKK-organisationen, både anställda, förtroendevalda och uppfödare. Men gällande aveln av vissa raser har det sedan länge gått fel och det behöver omedelbart rättas till. Min utgångspunkt är alltid hundarnas välfärd, deras bästa är det enda viktiga. Alla hundar har rätt till att andas helt obehindrat, föda sina valpar naturligt och leva ett liv som inte begränsas av en sjuk kropp.

Det finns trubbnosar i Sverige som inte är registrerade hos SKK och aldrig ställs ut. De kan också ha problem och användas i avel. Är inte det minst lika allvarligt?

– Det stämmer och är självklart lika oacceptabelt. Lagstiftningens avelsparagrafer ska följas och gör ingen skillnad på varken ras eller om hunden är registrerad i SKK eller inte. Varje enskild uppfödare har ett

ansvar att följa lagen och alla valpköpare behöver vara noggranna och ställa krav. Men det får inte förekomma att hundar med andningsproblem premieras på utställningar, det kommer leda till ytterligare negativ utveckling för de här raserna.

Djurskyddet Sverige anser att en defektlista ska införas för hundar. Varför?

– Vi funderar på varför detta är så svårt att komma till rätta med; Vi har en mycket bra avelslagstiftning i Sverige, som inte följs. Myndigheterna som har ansvar för djurskydd behöver agera. Det behövs fler kontroller av uppfödare av sällskapsdjur. Men vi tror ändå att riktlinjerna behöver vara ännu tydligare så att de blir lättare att tolka för veterinärer, djurskyddskontrollanter och hundägarna själva. En defektlista är en lista med exempel på fysiska defekter och sjukdomar som man inte får avla på. I Sverige finns det redan för hästar och lantbruksdjur, men saknas för sällskapsdjur. Utöver en lista behöver vi också se till att djurskyddskontrollerna stärks så att uppfödare av sällskapsdjur kontrolleras oftare, och för att det ska fungera så behöver uppfödarna till alla hundar vara kända. För även avel som sker utanför avelsorganisationerna måste kunna kontrolleras. ✘

SKK svarar på kritiken

Hundar som veterinärer bedömde vara multisjuka fick toppbedömningar av exteriördomare. Svenska Kennelklubben, SKK, har valt att inte ställa upp på en intervju, men svarar skriftligt genom Janina Pfalzer, pressansvarig.

Ser SKK något problem i att hundar som av veterinärer bedöms vara multisjuka, får avelsförbud och föreläggande att BOAS-undersökas av specialiserad veterinär, av era auktoriserade domare döms fram som Excellent, får bra placering i konkurrensbedömningen och CERT? Hur kan en sådan diskrepans mellan veterinärbedömningen och domarbedömningen uppstå?

– Det är svårt att uttala sig om det enskilda fallet, men det man bör vara medveten om är att en domare bara kan bedöma hunden så som den ser ut för dagen. Domare är inte veterinärer och BOAS är ett komplicerat tillstånd där problemen även sitter så att de inte är synliga utan en veterinärundersökning. Med detta sagt är det självfallet olyckligt om det uppstår diskrepans mellan bedömningarna. Men att tävla med en hund och att avla på en hund är två olika saker och det ligger ett ansvar på uppfödare att alltid ta med alla aspekter av en hunds lämplighet i avelsbeslutet.

Det primära syftet med utställningar är enligt SKK:s egna regler inte tävling utan att "exteriört värdera resultatet av avelsarbetet samt rasens avelsmaterial mot rasstandarden". Många uppfödare ser det som ett kvitto på att de är på rätt väg i avelsarbetet. Ska en hund som av veterinär anses ha en sjuklig exteriör (påtagligt stenotiska näsborrar och kraftigt brakycefal) och av domaren bedöms ha snarkande andningsljud under utställ-

ningen verkligen kunna bedömas vara av utmärkt kvalitet? Är det rättvist mot uppfödarna och valpköpare?

– Uppfödare har ett antal parametrar att förhålla sig till, till exempel det egna avelsmålet, den av hundasklubben fastställda rasspecifika avelsstrategin, föräldradjurens hälsa och mentalitet och här är det exteriöra en del, mer eller mindre viktig beroende på uppfödarens preferenser. Att tillmäta utställningar någon slags allena rådande avgörande roll ger därför en helt felaktig bild.

Ser ni någon anledning att förändra era domarutbildningar eller domaranvisningar för brakycefala raser? Bör dessa domare få fortsätta döma brakycefala raser?

– Vår domarkommitté jobbar kontinuerligt med att förbättra utbildningen för våra exteriördomare utifrån ny kunskap. Domarkommittén har nyligen tagit fram särskilda domaranvisningar för brakycefala raser som mer tydligt beskriver hur dessa raser skall bedömas. Ytterligare kompetenshöjande åtgärder är under planering. Våra domare är mycket hundkunniga personer med ett stort intresse för hundar och det finns ingen anledning att tro att de inte skulle vara beredda att ta till sig all ny kunskap som gör dem ännu bättre.

Anvisningar finns ju redan om hur brakycefala raser ska bedömas, till exempel ska stenotiska näsborrar och missljud

från andningsvägarna inte premieras. Anser inte SKK att det är problematiskt att de anvisningar som redan finns inte följs?

– Det finns exempel på hundar som tilldelats bedömningen disqualified vid utställning relaterat till sundhet.

Är den aktuella uppfödarens agerande och framför allt hans avelsprioriteringar förenliga med SKK:s grundstadga, med fortsatt medlemskap i SKK och med fortsatta förtroendepositioner inom organisationen?

– Vi vill inte kommentera enskilda fall, men rent generellt sett är dialog att föredra som metod. Vår policy är att agera när det finns ett relevant myndighetsbeslut och då har vi möjlighet att ta det till en lämplig instans inom organisationen.

Det finns ju redan ett myndighetsbeslut gällande avelsförbud?

– Om en myndighet ålägger en hund ett avelsförbud gäller det även i våra system, men att äga en hund som är osund och inte får avlas på är inget brott.

Hur anser SKK att vi ska komma till rätta med de stora andningsproblem som finns hos de trubbnosiga raserna, om djurägare som planerar att låta sina hundar gå i avel med hänvisning till de utmärkta omdömen deras hundar fått av domare på utställningar och hundarna samtidigt får avelsförbud av länsstyrelsen?

– SKK delar uppfattningen att det är mycket viktigt att komma till rätta med andningsproblemen som finns hos

vissa kortskalliga raser. Kunskapen om problemet har funnits, men inte tillräcklig kunskap om hur vi ska nå en lösning. Nu hoppas vi kunna komma ytterligare en bit framåt i vårt ständigt pågående arbete, i och med att vår centralstyrelse i juni beslutade om införandet av Respiratory Function Grading Scheme (RFG-S). Det är ett forskningsbaserat test av andningsfunktionen hos tre brakycefala raser (mops, fransk bulldogg och engelsk bulldogg) som är utvecklat vid universitetet i Cambridge, i samarbete med brittiska The Kennel Club. Vi håller för närvarande på att rekrytera veterinärer runt om i Sverige som ska bli utbildade på testet och hoppas komma igång med de första testerna runt årsskiftet. Det finns många exempel på ökad sundhet till följd av hälsoprogram och hälsotester,

ett exempel är förbättring av HD-status. Därför känns det extra bra att nu kunna erbjuda våra uppfödare av mops, fransk bulldogg och engelsk bulldogg det här testet, som de efterfrågat.

Förtroendet som många hundägare och uppfödare har för SKK är ofta mycket högt. Hundägaren i just detta fall skriver till länsstyrelsen att: "Utställningarna är ju vårt 'kvitto' på att vi följer rasstandard m.m. inför avel". Hur ska man kunna lita på att alla de andra trubbnosiga hundar, som på utställningar dömts fram som champions/excellent inte av veterinärer har bedömts ha så svåra andningsproblem att de bör utredas hos veterinär specialiserad på BOAS?

– I och med att vi inför och ser till att veterinärer får utbildning på RFG-S ser vi till att det kommer att finnas veterinärer

i Sverige som är specialiserade på att upptäcka och gradera BOAS. Det innebär att ägare av dessa tre brakycefala raser kan kontrollera andningsstatusen på sina hundar, som ett komplement till den bedömning de eventuellt fått av en domare på utställning. Uppfödarna får ytterligare ett verktyg i arbetet för att välja ut de mest lämpliga hundarna för avel och valpköparen kan se föräldradjurens resultat inför köpbeslutet.

Avel på hundar med den här problematiken är redan i dag olaglig. Vad vill SKK göra åt det fram tills RFG-S tagits i bruk och blivit obligatorisk?

– Vi fortsätter att erbjuda de testmöjligheter som vi använt fram till nu och även kommer att fortsätta att erbjuda, som ett alternativ för hundraser för vilka RFG-S ännu inte är validerat. ✘

Stort fokus trubbnosar i Norge och Nederländerna

I Norge hölls i september rättegången efter att den norska kennelklubben, NKK, rasklubbarna för engelsk bulldogg och cavalier king charles spaniel, samt sex uppfödare överklagat Oslo Tingretts dom att det inte är tillåtet att avla på dessa raser av djurskyddsskäl.

– Vackra hundsjälur är inspärade i sjuka kroppar, som vi människor genom orsakat via vår avel. Vi går nu via rätten för att skapa en hållbar hundavel, säger Åshild Roaldset, ordförande Dyrebeskyttelsen Norge. Domen från Borgarting Lagmannsrett hade inte hunnit komma innan tidningen gick i tryck.

I Nederländerna har veterinärer gått ut med budskapet "den platta nosen har ett pris". På planscher visas trubbnosar och informationen: "Alltid täppt". De riktar sig till blivande hundägare, som avråds från att

köpa hundar med platta nosar. 2019 infördes en lag i Nederländerna som pekar ut tolv trubbnosraser som, om de ska gå i avel, måste uppfylla sex kriterier. Viss noslängd, inga andningsljud och öppna näsborrar är tre.

– Lagen är fantastisk, men vi får ändå in valpar med knipta näsborrar och platta nosar med snarkljud. De är importerade eller har fötts upp illegalt här, säger veterinär Janneke Moedt till Eurogroup for Animals i en kommentar. ✘

”Jag ser det som en del av min yrkesroll att anmäla”

En aspekt av veterinärbristen uppmärksammas sällan: Det är viktigt att minska efterfrågan på djursjukvård. Ett sätt är att inte föda upp djur med hög risk för sjukdom, skrev flera veterinärer i somras. Jonna Johansson var en av dem.

Vi veterinärer hjälper varje individ, det är självklart, men de här extremavlade sällskapsdjuren skulle aldrig ha behövt födas in i sitt lidande. Det är ju en olaglig avel och ett brott mot djurskyddslagen. Vårt ansvar som veterinärer handlar om att anmäla de djurägare som vi misstänker bryter mot djurskyddslagen. Vi har en anmälningsskyldighet, och den plikten är en självklarhet för mig att följa. Vi har inget val”, säger Jonna Johansson, som gjorde den första anmälan till länsstyrelsen i fallet som refereras på sidan 10.

Varje år gör Jonna Johansson några anmälningar, hon vet inte exakt hur många.

– Anmälningarna tas på väldigt stort allvar, både av polis och länsstyrelsen. Jag följer inte upp fallen så jag vet inte vad som händer senare, men jag har varit i tre rättegångar, medverkat i polisförhör, blivit kallad som vittne. Så när man som verksam veterinär väl anmäler negligeras det absolut inte. Det utreds.

All djurhälsopersonal som misstänker brott mot djurskyddslagstiftningen, ska anmäla det till länsstyrelsen, som får utreda om misstanken stämde.

– Vanvårdsärende och våld mot djur är nog självklart för alla att anmäla, men

det här långsiktiga arbetet i att anmäla de som genom olaglig avel utsätter djuret för livslångt lidande är inte lika självklart att anmäla.

Hon har aldrig varit konfliktradd och tänker att det inte är personligt.

– Inte mot de jag anmäler, inte mot mig, utan det är sakfrågor i min yrkesverksamhet som jag inte kan välja bort. Jag har inget val. Jag har alltid sett mitt jobb som att jag har en myndighetsutövning. Redan på skolan tyckte jag att det förmedlades ganska tydligt att vi har det ansvaret.

Som student anmälde hon SLU:s Lövsta till länsstyrelsen för misstanke om vanvård/brott mot djurskyddslagen och hade rätt i uppmärksammade brister som åtgärdades under överseende av länsveterinären. En internutredning av händelsen visade senare att flera lärare på veterinärbildningen som varit på anläggningen med studenterna under perioden inte kände till sin anmälningsskyldighet som djurhälsopersonal, berättar hon.

– Det blev en bekräftelse på att så länge man har djurens bästa för ögonen måste man agera. Samtidigt fick vi under utbildningen lära oss att det är viktigt att ta hänsyn till andra omständigheter än djurets bästa.

Djurskyddslagens 2 kapitel §11 slår fast

Jonna Johansson.

att det är förbjudet att utföra sådan avel att den kan medföra lidande för avkomman eller föräldradjuret.

– Det är inte olagligt att ha en individ, som har ett lidande, som får adekvat veterinärvård och man gör det man kan för att lindra det, men det är olagligt att avla på individen.

Konflikter med djurägaren, stress, lojalitet till klinikägaren, svåra avvägningar (som att ägaren har ju ändå kommit in, även om det var försent) kan vara faktorer som hindrar veterinärer att anmäla.

– Det är så mångfacetterat. Som kliniskt verksam veterinär sitter man på flera stolar, framför allt inom smådjursvärlden och tävlingssporten. Du har både patienterna, djuren, de du ska värna om, och du har människorna, ägarna, dina kunder. Om du inte äger kliniken, vilket vi är få som gör, kan det bli ganska stora konflikter med minskad kundnöjdhet. En klinik förlorar ju pengar om uppfödarna väljer att inte göra sina kejsarsnitt på kliniken, inte komma och göra sina valpbesiktningar, inte rekommendera kliniken till sina valpköpare. Jag tror att det ligger en ganska stor ekono-

”När valparna är så små är de inte överviktiga, de motioneras inte, än så länge har de kanske inga andningsproblem eller stora problem med hud och ögon.” Bilden är inköpt av en bildbyrå, valparna är inte några som veterinären i artikeln undersökt.

misk aspekt bakom att man tänker sig för innan man anmäler uppfödare.

Rädsla att bli hotad eller uthängd på sociala medier kan vara andra skäl.

– Risken är nog större om man arbetar på en mindre ort där man själv bor. Jag har det lättare som i dag arbetar på många olika ställen i Sverige som konsult och bor någon annanstans.

När Jonna Johansson under sina konsultationer får in en individ med anatomiska avvikelser som ger ett lidande, frågar hon alltid om den är tänkt till avel, om den är kastrerad eller inte. Hon har som standard att föräldradjuret är med på valpbesiktningen.

– Är valpen brakycefal skriver jag på besiktningsprotokollet att den här individen rekommenderas inte till avel. Jag är väldigt noga med det, för jag anser att det är ett förebyggande arbete. Då får också uppfödaren en fingervisning ganska direkt om vad som är acceptabelt och vad som inte är det.

På en arbetsplats förbjöds hon att göra valpbesiktningar av mopsar och franska bulldoggar.

– Det kan bli konflikter och man måste förstå att de inte är personliga, men jag tror att många veterinärer inte ens vågar testa. Därför väljer man att vara passiv

i stället för att se det som ett tillfälle att utbilda och upplysa ägaren.

Samtidigt är 8-veckorsbesiktningarna svåra.

– Valparna är inte färdigvuxna, huden är inte färdigvuxen, bettet är inte färdigt. Det är väldigt lite vi kan skriva på 8-veckorsbesiktningarna, och då verkar det som att valparna är utan anmärkingar. Men de har bara inte hunnit få kliniska symptom än. Man ser att föräldradjuret inte är bra, vet att valparna kommer att få problem, men när de är så små är de inte överviktiga än, de motioneras inte än, än så länge har de kanske inga andningsproblem eller stora problem med hud och ögon.

Om hon tänker anmäla någon försöker hon alltid berätta det för djurägaren på något sätt.

”Jag har en skyldighet att anmäla dig, även om jag ser att du förstått nu, så får det här utredas av länsstyrelsen så får vi se var det landar. Det kanske visar sig att allt är bra men jag har en skyldighet att anmäla för det finns en misstanke i det här fallet.”

– Jag upplever att det är bättre att ta det samtalet så att ägaren förstår vad som är fel och förstår att de har ögonen på sig för att rätta till det. Min upplevelse är att många veterinärer inte vill att det ska komma fram att de har anmält, problemet är att anmäler en veterinär anonymt så

syns det inte att det är en veterinär som anmält.

Anmälningarna från veterinärer tas på stort allvar.

– Det räcker att mejla journalen till länsstyrelsen och skriva en kort sammanfattning: ”Djuret kom in för det här, jag upplevde det här och misstänker det här”. Det tar fem minuter om man har bra journalföring även på rutinärenden, som vaccinationer.

Ibland förs samtal om anmälningsskyldigheten ute på kilnikerna.

– I vissa fall har jag och min arbetsgivare hamnat i ett allvarligt samtal, där jag sagt att jag kan inte välja att inte anmäla för att du förlorar kunder, jag har en skyldighet att anmäla. Det är så här verkligheten ser ut.

– Jag tror att det räcker med att det finns uttalat på arbetsplatsen att om du som veterinär upplever misstanke så ska din journal omedelbart skickas till länsstyrelsen.

Om ärendet går vidare och veterinären kallas till förhör så borde staten ersätta arbetstiden, föreslår hon.

– Jag förstår de klinikägare som inte kan avlöna sina veterinärer för tiden de lägger på förhör eller vittna. Jag har haft tur och fått ersättning från mina arbetsgivare men det är inte självklart. Jordbruksverket borde kunna ge ersättning för den tiden. ✘

Få anmälningar om avel

Kliniskt verksamma veterinärer och djurhälsopersonal har en lagstadgad plikt att anmäla misstanke om brott mot djurskyddslagstiftningen.

Nyligen visade SLU-studenten Mikaela Neijdebro i sitt examensarbete Baksidan av djurskyddsarbetet att 78 procent av de 235 veterinärer som svarade på den frågan hade varit delaktiga i djurskyddsanmälningar. När hon frågade fem länsstyrelser vad anmälningarna rörde sig om visade det sig att 9 procent var avelsrelaterade, som "avel på djur som inte anses lämpliga (hundar som redan haft två kejsarsnitt, tikar innan 18 månaders ålder), avel på raser där avel inte är tillåten (scottish fold)". 51 procent, och vanligast, var att ägaren nekat sitt djur vård eller avlivning.

Redaktionen frågade några slumpvist valda länsstyrelsers djurskyddsenheter hur många djurskyddsanmälningar de tagit emot de senaste två åren från veterinärer och annan djurhälsopersonal, som gäller brott mot djurskyddslagens 2 kap. §11 "Det är förbjudet att utföra avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för föräldradjuret eller avkomman" med avseende på hund och katt. Praktiska problem att plocka ut just den här anmälningsspunkten från ett ärende gjorde att vi inte kunde få exakt antal anmälningar utan svaren gavs på en övergripande nivå.

Länsstyrelsen i Västerbotten hade inte fått in någon anmälan visar det sig efter en övergripande sökning. I Skåne berättar enhetschefen Henriette Bonde Nordström att om de fått någon anmälan som gäller kap 2 §11 är det bara enstaka ärenden.

– Vår erfarenhet när vi för några år sedan drev ett avelsprojekt på trubbnosar och shar pei och gav hundägare föreläggande att gå till veterinär så blev ofta utlåtandet att det var "för rasen normalt". Men det var några år sedan och det är möjligt att veterinärer i dag pratar med djurägarna om de problem som finns och kanske oftare påpekar att de inte ska avla på dessa djur. Det vet vi ju inte. Men några anmälningar på misstänkta brott mot den paragrafen får vi i princip aldrig.

De vanligaste anmälningarna från veterinärer rör djur som är i dåligt skick när de kommer till veterinären och där djurägaren inte vill ge den vård som veterinären ordinerar. Näst vanligast är att det framkommer att det finns fler djur hemma som man då blir orolig för.

– Lokalt har vi varit ute på djursjukhus och veterinärkliniker och informerat om veterinärers anmälningsskyldighet och hur viktigt det är att få in anmälningar om de som veterinärer och djurhälsopersonal misstänker att något inte är som det ska ur djurskyddshänsyn. Vi betonar att det räcker med en misstanke sedan tar vi över och gör utredningen.

Inte heller djurskyddshandläggaren Janina Lindgren på enheten för djurskydd vid Länsstyrelsen i Stockholm får in särskilt många anmälningar kring misstänkta extremavelsproblem.

– Generellt kan jag säga att för avel är de vanligaste anmälningarna från veterinärer för tidigt parade tikar eller honkatter. I de fallen har ju parningen redan skett, så från vår sida resulterar det oftast i en polisanmälan och ett informationsbrev till djurägaren. Vi kan vidta andra åtgärder om det finns indikationer på att djurägaren exempelvis planerar fler kullar eller om det är återkommande brister. Om jag skulle göra en grov uppskattning så kommer anmälningar om detta in en gång varannan vecka till oss i Stockholm.

Anmälningar som rör extremavelsproblem, som att någon avlar på katter med vikta öron, scottish fold, eller att trubbnosar med andningsbesvär planeras att gå i avel, kommer sällan in.

– När vi är ute på djurskyddskontroller kan vi komma i kontakt med exempelvis trubbnosar med andningsproblematik, men det är nästan aldrig grundskälet till att vi är på kontrollen, utan det kan vara sådant som vi upptäcker på plats.

Vad gäller oftast anmälningarna?

– Djur som inte fått vård i tid eller djur där djurägaren lämnat sjukhuset med ett sjukt djur. Är djuren vid liv försöker vi då oftast kontakta djurägaren omgående och uppmana dem att återbesöka veterinär alternativt så gör vi kontroll, men har djuret avlidit och det framgår att djuret kan ha varit utsatt för lidande så kan vi komma att polisanmäla händelsen. ✘

"I regel är vår personal mycket observant"

Hur stöttar arbetsgivarna sina veterinärer att anmäla misstänkta djurskyddsbrott som gäller avel? Vi frågade de dominerande aktörerna Anicura och Evidensia.

Vad gör en veterinär anställd hos er om det kommer in en hund eller katt med uppenbar genetisk defekt, som andningsproblem hos en brachycefal hund eller en katt av rasen scottish fold, för undersökning?

– Det beror på vilken undersökning djurägaren önskar och vad syftet med den är. Vid all kontakt med sjuka djur, inklusive de med symptomgivande defekter, försöker veterinären informera djurägaren om vad man kan hjälpa djuret med för att må bättre. Och kommer det fram information om att djuret är tänkt till avel och det är risk att sjukdomen/defekten sprids vidare informerar veterinären om det. Gäller det uppenbara brott mot djurskyddslagen, det vill säga att djuret bevisligen används i avel trots defekter, så följer veterinären givetvis sin anmälningsskyldighet, svarar chefsveterinär Camilla Warnholtz på Evidensia Djursjukhuset i Malmö.

Har er veterinärklinik någon policy som säger att anställda rutinmässigt ska fråga ägaren, som kommer in med ett djur där avel inte är tillåtet, om ägaren har planerat att använda djuret i avel?

– Nej, inte just för den enskilda kliniken, eftersom det redan är reglerat i våra föreskrifter och lagstiftningen. Alla legitimerade i djurhälsopersonalen verkar för djurens bästa och är i allmänhet mycket observanta i dessa frågor och informerar djurägaren.

Hur och om uppmuntrar ni era veterinärer att informera djurägare som kommer in med djur som på grund av uppenbara genetiska defekter enligt lag inte får användas i avel, att de inte får använda djuret i avel?

Scottish fold får inte avlas på. De vikta öronen är ett tecken på ledsjukdom.

– Det ligger i alla våra veterinärers intresse att djuren ska må bra och därför tar varje veterinär sitt enskilda ansvar och diskuterar dessa frågor i de situationer och på det sätt man anser det lämpligt.

Hur kommunicerar veterinärer/djurhälsopersonal på kliniken till ägaren att dennes djur inte får användas i avel?

– Det är upp till varje veterinär. Muntligen och i många fall även skriftligen, med hänvisning till djurskyddslagen. Man förklarar i allmänhet även varför djurets defekt orsakar lidande och vilka symptom det ger, svarar Camilla Warnholtz.

De Anicura-kliniker vi kontaktat har av olika skäl inte kunnat ge någon intervju.

När vi frågar Anicuras presschef svarar hon att de inte har möjlighet att svara på frågorna i detalj, men "precis som du skriver har veterinärer i sin yrkesutövning skyldighet att till Länsstyrelsen anmäla misstanke om att ett djur inte hålls eller sköts i enlighet med djurskyddslagstiftningen".

Frågan om hur veterinärers anmälningsskyldighet fungerar har undersökts i olika examensarbeten.

I både Elin Lundströms och Martina Örnströms framkommer att anmälningsskyldigheten kan innebära svåra överväganden. Att det inte kändes rätt att anmäla någon som sökte hjälp, tidsbrist, hot eller att kollegor inte tyckte att man skulle anmäla var några skäl till att inte anmäla.

Risk att djurets välfärd kunde försämrats om djurägaren inte kommer tillbaka var ett annat skäl till att avstå anmälan.

41 procent av dem som svarade i Örnströms undersökning, som publicerades 2016, uppgav att deras arbetsplats inte hade utarbetade rutiner för hur djurskyddsärenden ska hanteras.

Fram till 2002 gällde anmälningsskyldigheten endast distriktsveterinärer, därefter inkluderades alla legitimerade veterinärer verksamma inom hälso- och sjukvård för djur. Från 2010 har även djurhälsopersonal en plikt att anmäla till kontrollmyndigheten om de finner anledning att anta att djur inte hålls eller sköts i enlighet med djurskyddslagstiftningen, "om inte bristen är lindrig och rättas till omgående".

Skyldigheten preciseras i 8 kap. 18 § djurskyddslagen (2018:1192). ✘

Operationer är inte hållbart i längden

Trubbnosar med knipta näsborrar opereras av veterinärer.

– Jag vill lindra lidandet för den enskilda individen, men det är ingen långsiktig lösning, säger en av veterinär.

Vi ringer till en av de veterinärer som varje vecka möter trubbnosiga hundar i behov av hjälp för att andas.

– Så sent som i förmiddags opererade vi en ettårig mopstik, säger Hanna Oest, Helsingborgs veterinärklinik. Näsborrharna öppnades upp och mjuka gommen kortades under operationen.

– Vid hemgång informerade jag ägarna att de inte fick avla på henne. ”Tro oss, vi skulle aldrig avla. Det här var första och sista gången vi skaffar mops”, sa de. De älskar sin hund och sköter den på bästa sätt. Det var deras första hund och eftersom mopsar förekommer så ofta i reklam och på bilder hade de fallit för rasen. Men efter att den här varma sommaren sett sin hund nära kollapsa på grund av sina medfödda andningsproblem var de förtvivlade. Varje morgon och kväll innan det blev för varmt fick de bära ut sin hund så att den skulle kunna kissa. Det var inget de

någonsin ville uppleva igen, säger Hanna Oest.

Helsingborgs veterinärklinik är en av de kliniker som opererar hundar med andningsbesvär.

Vid första besöket undersöks hela hunden. Andningsmönstret, både innan och efter ansträngning, bedöms. Därefter görs en värdering av hur trång hundens nos är.

– Utifrån detta bedömer vi om hunden kan få bättre livskvalitet av en operation.

Hanna Oest undviker att operera under sommaren, men efter en varm sommar där värmen gjort det ännu tydligare hur svårt hunden har att andas, får kliniken många samtal av förtvivlade ägare som vill hjälpa sina hundar.

Under de senaste två åren och två månaderna har Hanna Oest tillsammans med

narkosköterskan Emeli Bromée opererat 48 hundar.

– Det innebär alltid risker med en operation och för hundar med andningsproblem är riskerna ännu större. Men det har gått bra i alla fall, utom i ett.

Hon brukar alltid både öppna upp de förträngda, knipta, näsborrarna och korta av den mjuka gommen samtidigt. Ingreppen främjar en fri andning.

– När hunden väl är i narkos vill vi göra allt vi kan för att ge den en så bra livskvalitet

som möjligt efter operationen. Därför är det bra om det går att justera både näsborrar och den mjuka gommen.

Av alla hundar de opererar tillhör 95 procent raserna fransk bulldogg, mops och engelsk bulldogg.

– Patienterna mår märkbart bättre, ibland faktiskt redan samma kväll. Ägarna

”Det innebär alltid risker med en operation och för hundar med andningsproblem är riskerna ännu större.”

En nos med öppna näsborrar (t.v.) och en nos med knipta näsborrar (t.h.). En tredjedel av nosen mätt från kant till kant ska bestå av näsborrarnas öppningar. Den som vill prova hur det känns att andas med knipta näsborrar kan trycka ihop näsvingarna med fingrarna så näsborrarna blir som streck, hålla kvar och andas med stängd mun.

säger ofta att trots svullnaden efter operationen andas deras hund friare än tidigare. Då inser vi ju hur svårt de haft det och vilket lidande de utsatts för. Och hur motiverade hundägarna är att ge sina hundar bättre liv.

På en frisk nos ska näsborrarnas öppningar utgöra en tredjedel av ytan om man mäter från kant till kant. På hundarna med andningsproblem utgör öppningarna betydligt mindre yta.

Hanna Oest vet att det i veterinärkåren råder delade uppfattningar om hundar med brakycefalt syndrom ska opereras eller inte.

– Vi släcker bara bränder. Det är akuta uttryckningar för att ge hundar luft. Det är inte hållbart i längden, och det är inte hållbart att fortsätta avla fram sjuka hundar och låta veterinärer operera dem. Men tills vi fått stopp på den osunda aveln och den riktade aveln för att få fram hundar utan andningssvårigheter gör att vi inte längre

har hundar med dessa svåra andningsbesvär vill jag som veterinär ge varje enskild individ ett liv så fritt från lidande det bara går, säger Hanna Oest.

Samtidigt understryker hon att problemen verkligen behöver lösas från grunden.

– Det är framför allt hos uppfödarna och utställningsdomarna som detta kan ändras. Med detta sagt vill jag betona att det finns många uppfödare som tar stort ansvar, och verkligen arbetar för en förbättrad andning, men det är inte rimligt att hundar vars andning är så ansträngd att den hörs vida omkring under utställningar ens ska få ställas ut, än mindre att de får goda omdömen med hänvisning till att de är rastypiska.

Fransk bulldogg och mops har blivit populära förstagånghundar.

– Jag förstår de som faller för dessa hundar. De är positiva! Har trevlig mentalitet. Är tillgivna och glada. Det är bara

det att många av dem knappt kan andas. Som ägare måste man lära sig tolka vad hundens beteende egentligen betyder: att min hund alltid bär omkring på sitt gosedjur ska kanske inte bara ses som gulligt, utan det kan framför allt vara ett sätt för den att hålla munnen öppen så att den kan dra in luft, när andningen genom nosen är blockerad.

Vanligaste åldern för de hundar som Hanna Oest opererar för stenotiska näsborrar och förslappad gom är 3–4 år. 1–2 år är optimalt, men hon har även haft patienter som är 8–9 år.

– BOAS är progressiv. Den blir värre med tiden. Ju förr hunden får hjälp desto bättre. En negativ sekundärkonsekvens av BOAS är att hundarna har svårt att röra sig eftersom de knappt kan andas vilket gör att de får för lite motion och går upp i vikt. Detta bidrar i sin tur starkt till ökande andningssvårigheter, och andra besvär, säger Hanna Oest. ✕